



COVID-19 Salgın Sürecinde Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Tedavi Kılavuz Önerisi



Sevgili Meslektaşlarımız,

Dünya Sağlık Örgütü tarafından “pandemi” olarak kabul edilen Covid-19 Hastalığı’nın yarattığı olumsuz tablo her geçen gün şiddetini arttırmaktadır. Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturulmuş olan “Koronavirus Bilimsel Danışma Kurulu” süreci titizlikle takip ederek, ülkemizin salgını en az zarar ile atlması için özveriyle çalışmakta ve önemli kararlar almaktadır. Bu amaçla, bulaş riskini azaltmak ve hastanelerin daha ziyade salgından etkilenen hastalarının tedavisinde kullanılmasını sağlamak amacıyla tüm branşlara acil olmayan müdahalelerin ertelenmesi önerisinde bulunulmuştur. Bu süreçte kurul, uygulayıcıların karar vermelerini kolaylaştırmak amacıyla branşlara özel kılavuzlar yayınlamaktadır. Genel diş hekimliği hizmetlerinin pandemi şartlarına göre düzenlenmesi amacıyla da yakın zamanda bir kılavuz yayınlanmıştır. Buna katkı sağlamak düşüncesiyle AÇBİD tarafından, “Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi” uzmanlık alanı ile ilgili bir kılavuz önerisi hazırlanması uygun bulunmuştur. Sunulan kılavuz uzmanlık alanımızla ilgili uluslararası derneklerin konu ile ilgili çalışmaları dikkate alınarak oluşturulmuştur. Bununla birlikte, tedaviye karar verilirken seçilecek yöntemin sadece hastayı değil tüm toplumu etkileyeceği akıldan çıkarılmamalıdır. Bu durumda sağlık kuruluşunda en kısa kalış süresini içeren cerrahi seçeneği ya da eğer mümkünse konservatif yaklaşımı tercih etmekte yarar vardır. Karar aşamasında dikkate alınması gereken bir diğer ayrıntı da elektif oldukları düşüncesi ile ertelenen olguların prognozudur. Pandemi sonrasında tedavi edilmesi planlanan hastalıkların bu süreçte çok daha kötüye ya da tedavisi imkansız hale gelmesi ihtimali iyi analiz edilmeli ve gerektiğinde deneyimli cerrahların görüşü alınmalıdır. Tedavi edilecek olan tüm hastaların ve kendimizin potansiyel bir bulaş kaynağı olduğu akılda tutulmalı, sosyal mesafe korunmalı ve etkin enfeksiyon kontrolü için gerekenler yapılmalıdır. COVID-19 testi pozitif olan veya COVID-19 semptomları gösteren ve acil tedavi ihtiyacı olan hastaların tedavileri N-95 maskeleri de dahil olmak üzere uygun “Kişisel Korunma Ekipmanı” olan sağlık tesislerinde yapılmalıdır. Bu kılavuzun tüm meslektaşlarımıza yol gösterici olması ümidiyle hazırlanmasında büyük katkısı olan Prof. Dr. Reha Kışnişçi’ye teşekkürü borç biliriz.

Saygı ve sevgilerimizle.

AÇBİD Yönetim Kurulu



COVID-19 Salgın Sürecinde Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Tedavi Kılavuz Önerisi

Amaç

- Acil ve zorunluluk oluşturan hastalara öncelik verilmesi
- Hızlı yayılım ve bulaş önlemleri çerçevesinde önceliklerin belirlenmesi
- Sonraki sürece ertelenebilecek hastaların değerlendirilmesi
- İlgili sağlık personelinin uzmanlık alanı dışı kullanılabilmesi halinin de göz önünde tutulması

İlk Muayene

Hizmet güvenliği sağlandıktan sonra aşağıda önerilen sınıflara giren acil ve/veya zorunlu cerrahi durumları içerecek şekilde uygulamaların en aza indirilmesi esas alınmalıdır.

TEDAVİ KATEGORİLERİ

1. Poliklinik ve/veya Günlük Bakım Şeklindeki Cerrahi Tedaviler

- Ayaktan tedavi edilebilecek çene kırıkları ve/veya minör yumuşak doku yaralanmaları
- Biyopsiler (malignite şüphesi durumunda)
- Postoperatif yara bakımı ve dikiş alınması
- Alveloler osteitis
- Apse direnaji ve kontrolü
- Çene cerrahi konsültasyonu ve tedavi gerektiren akut dental acil durumlar
- Kontrol edilemeyen kanamalar
- Geçirilmiş çene cerrahi işlemleri sonrası takip gerektiren durumlar
- Kemoterapi, radyoterapi ve organ nakli vb. işlemler yapılacak hastalara uygulanması gereken girişimler ve takipleri

2. Girişimsel olmayan cerrahi ve/veya medikal tedaviler

- Perikoronit
- Diş çekim endikasyonu olmayan akut enfeksiyonlar
- Açık cerrahi gerektirmeyen çene kırıkları
- Çene eklemi çıkıkları

3. Zorunlu yatış gerektiren tedaviler (Hastanın en kısa sürede taburcu edilmesine özen gösterilmelidir.)

- Şiddetli travmalar (açık kırıklar, deplase kırıklar vb.)
- Tehlikeli oro-fasiyal enfeksiyonlar
- Hava yolu sorunu yaratabilecek şişlikler
- Cerrahi konsültasyon istenilen ve zaten yatmakta olan medikal sorunlu hastalar